

Kommunale retningslinjer for handsaming av motorferdslesaker i utmark i Vaksdal kommune

Bilde snøscooter/helikopter

Retingslinjene er vedekne av formannskapet i Vaksdal kommune den 05.10.21

1.0 BAKGRUNN

1.1 Rammer

Motorferdsle i utmark vert i hovudsak regulert av følgjande regelverk:

- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag ([link](#)).
- Forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag ([link](#)).

Som forklaring til regelverket har Miljøverndepartementet utarbeidd Rundskriv MD-T-1/96 ([link](#)).

Regionale planar med tyding for motorferdsle i utmark i Vaksdal kommune, er:

- Interkommunal kommunedelplan for Fjellheimen villreinområde 2016-2027.
- Forvaltningsplan for Stølsheimen landskapsvernområde, rapport nr. 1-2017.

1.2 Generelt forbod

Motorferdsle i utmark og på vassdrag er i utgangspunktet forbode, med mindre det er tillete etter motorferdslelova eller med heimel i lova, jf. § 1. All ferdsle skal vere i samsvar med gjeldande lovar og reglar.

1.3 Føremålet med lovverket

Motorferdsle i utmark og på vassdrag skal skje på ein måte som vernar om natur og tek omsyn til trivnaden som friluftslivet fremjar. Motorferdslelova skal ikkje hindre naudsynt, motorisert ferdsle, men regulere den unødvendige og underhaldningsprega ferdsla. Ferdsla skal i dette høvet gjennomførast på ein aktsam og omsynsfull måte for naturmiljø og menneske, jf. § 8 i lova.

1.4 Kommunen si rolle

Kommunen skal handsame søknadar om løyve til motorferdsle i utmark og på vassdrag, og rettleie om regelverket.

1.5 Lokale retningslinjer

Kommunen kan gje dispensasjon frå det generelle forbodet mot motorferdsle innanfor føremålet med motorferdslelova, jf. § 1, og det handlingsrommet regelverket gjev.

Dei kommunale retningslinjene er utarbeidd som grunnlag for kommunen si handsaming av innkomne søknadar og tildeling av løyve. Vaksdal kommune har ikkje

hatt slike retningslinjer tidlegare.

Retningslinjene er først og fremst knytt opp til motorferdsle på vinterføre (snøscooter) og ved landing med luftfartøy (helikopter og sjøfly). Men annan transport/ferdsle vert òg omtalt.

Heimel for å fastsetje retningslinjer for landing med helikopter og sjøfly i utmark, er gjeve i motorferdslelova § 5.

Heimel for å fastsetje retningslinjer for motorferdsle i utmark på vinterføre, er gjeve i «Forskrift for bruk av motorkøretøy i utmark og på islagte vassdrag» §§ 3, 5, 6 og 7 første ledd.

Kommunen har ikkje høve til å setje retningslinjer for bruk av motorkøretøy på barmark utanfor bilveg (td. ATV). Slik ferdsle er regulert i forskrifta om motorferdsle § 2.

Retningslinjene er vedtekne på møtet i formannskapet den 05.10.21, og gjeld inntil vidare.

2.0 SØKNADEN

Skriftleg søknad om løyve til motorferdsle i utmark eller på vassdrag, skal fremjast på Vaksdal kommune sitt søknadsskjema for motorferdslesaker. Skjemaet skal vere tilgjengeleg på kommunen sine nettsider. Alle naudsynte opplysingar på skjemaet, med vedlegg, må kome fram i søknaden. Manglande opplysingar skal supplerast av søkjar før kommunen si handsaming.

Søknadar som kan handsamast ved delegert vedtak, bør sendast inn tre veker før planlagt tiltak. Saker som skal til politisk handsaming, bør vere kommunen i hende innan 2 månadar før gjennomføring.

Søknadane skal gjelde eitt av følgjande føremål:

PÅ BARMARK:

- Transport av ved, når det kan gjerast utan særleg skade, f.eks. etter eksisterande traktorveg.
- Transport av byggjemateriell e.l. etter traktorveg/eksisterande køyrespor.
- Tømmertransport for grunneigarar som ikkje har jord- eller skogbruk som næring.

PÅ SNØDEKT MARK:

- Ervervsmessig transport (leige-/oppdragskøyring), jf. § 5 bokstav a i forskrifta.
- Transport av personar med varig funksjonshemming, jf. § 5 bokstav b i forskrifta.
- Transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte, når det i området ikkje er mogeleg å gjere nytte av ervervskøyning, jf. § 5 bokstav a. Aktuelle krav/vilkår;
 - *køyninga må følgje bestemte trasear.*
 - *avgrense talet på turar.*
 - *avgrense dagar/tidsrom for transport.*

- Køyring i utmarksnæring for fastbuande, jf. 5 bokstav d i forskrifta.
- Transport av ved ut over det som er heimla direkte i lov eller forskrift, jf. § 5 bokstav c i forskrifta.

Søknaden kan òg gjelde “særleg behov” som ikkje kan dekkjast på annan måte, og som ikkje er knytt til turkøyring jf. motorferdslelova § 6. Dette gjeld også for barmark.

VEDLEGG TIL SØKNADEN:

- Kart i målestokk 1 : 50 000 med innteikna køyreområde og/eller køyreruter. Køyreområde gjeld spesielt ved søknad om løyve til leigekøyning.
- Legeattest ved søknad om transport av person med varig funksjonshemming, jf. § 5b i forskrifta.
- Eventuelle løyve frå vernestyremakter, jf. Stølsheimen landskapsvernområde.

Søkjar må sjølv syte for å få løyve frå grunneigar. Grunneigar har rett til å nekte eller avgrense motorferdsle på sin eigedom, om ikkje ferdsle er heimla direkte i lov, t.d. knytt til redningsteneste, politi eller annan offentleg oppsynsteneste.

3.0 SAKSHANDSAMING – REGLAR, OMSYN OG PRIORITERINGAR

3.1 Sakshandsamingstid

Svar på søknadar i delegerte saker skal gjevast innan 3 veker etter at søknaden er registrert i kommunen, og innan 2 månader ved politisk handsaming.

3.2 Sårbare/utsette område

Område det bør takast spesielt omsyn til ved sakshandsaming:

- Høgjellsområde.
- Leveområdet for “Kringsdalsflokk” i Fjellheimen villreinområde, med vekt på trekkvegar, vinterbeiteområde og kalvingsplassar.
- Leveområde/biotopar der “føre-var-prinsippet” etter naturmangfaldlova kan gjere seg gjeldande.
- Område i og nær hyttefelt i tider med stor utfart (ved høgtider o.l.).
- Viktige tur-/rekreasjonsområde vinterstid (skiløyper o.l.).

3.3 Tidsavgrensing som vilkår

Korkje lov eller forskrift seier noko om køyreforbud på heilagdagane eller andre faste datoar. Kommunen kan derimot leggje inn slike vilkår i løyve som vert gjevne, når dette er tenleg i høve til lovverket sitt føremål. Ei slik regulering kan heimlast i motorferdslelova § 8; «*Motorferdsel i utmark og vassdrag skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade*»

og ulempe for naturmiljø og mennesker.»

Bruk av tidsavgrensing som vilkår kan variere med tidspunkt og område for kjøring, alt etter kor sårbar situasjonen er til kvar tid.

Ei eventuell tidsavgrensing vil ikkje gjelde ved kjøring til føremål nemnd i § 2 i den nasjonale forskrifta, eller for preparering av lysløyper o.l., når dette vert gjort av kommunen, idrettslag, hjelpekorps eller turlag. Det same gjeld for transport av personar med nedsett funksjons- evne med løyve etter § 5 bokstav b i forskrifta.

Siste køyredag med snøscooter/beltekøyretøy på snøføre, vert sett til **20. april**. Det kan søkjast om dispensasjon frå tidsavgrensinga.

3.4 Ervervskjøring med snøscooter (oppdrags-/leigekjøring)

Utgangspunktet er at mest mogeleg av snøscootertransporten i kommunen etter §§ 5 og 6 i nasjonal forskrift, skal gjennomførast som ervervskjøring, ved at personar med ervervs- løyve transporterer materiell, utstyr med meir etter avtale med oppdragsgjevar.

Ervervsløyva skal vere knytt til fastbuande i kommunen, jf. forskrift om motorferdsle § 5 bokstav a, og kan gjevast etter søknad. Følgjande vurderingar og vilkår skal leggjast til grunn ved tildeling av løyve:

- Løyveperioden kan gjelde for inntil 5 år om gongen.
- Næringsmessig tyding av løyvet skal vektleggjast, t.d knytt til gardsdrift.
- Anna beltegåande køyretøy enn snøscooter som eignar seg til ervervskjøring, kan godkjennast.
- Det er naturleg å vektleggje erfaring frå ervervskjøring.
- Det vert ikkje innført eit øvre løyvetal for kommunen, men løyve til å køyre i det same området/den same traseen skal avgrensast (behovsvurdering).
- Det skal leggjast vekt på geografisk fordeling.
- Ervervskjøring kan berre gjerast på oppdrag, og den best eigna ruta bør til kvar tid nyttast.
- Faste trasear bør leggjast til stader som gjev minst mogeleg til ulempe for natur- miljø og friluftsliv.
- Alle godkjente køyretøy for ervervskjøring skal ha identifikasjonsmerke/oblat, utsendt av kommunen.
- Etablering av GPS-spor i førekant av oppdrag, kan inngå som del av kjøringa, saman med oppkjøring av trase ved kraftig snøfall når oppdrag er tinga.
- Det skal førast køyrebok for kvart oppdrag. Denne skal visast fram på førespurnad.
- Kommunen kan trekkje inn løyvet ved brot på regelverket, eller der behovet for kjøring ikkje er til stade.

3.5 Snøscooterløyper

Kommunen kan etablere faste snøscooterløyper med fastsette vilkår om bruk, jf. forskrift

om motorferdsle § 4a andre ledd. Vaksdal kommune har ikkje ei slik forskrift.

3.6 Landing med luftfartøy (helikopter og sjøfly)

Kommunen kan på bakgrunn av lokal forskrift, gje løyve til landing med luftfartøy på bestemte stader i utmark og på vassdrag, jf. § 5 første ledd bokstav a i motorferdslelova. Vaksdal kommune har ikkje ei slik forskrift, og søknadar om landingsløyve for fly eller helikopter, må gjerast etter § 6 i motorferdslelova.

Omgrepet "særlege grunnar" skal vurderast frå sak til sak, i tråd med lova sitt føremål.

For definisjon av landing med helikopter, tek kommunen utgangspunkt i dom frå Norges Høyesterett av 08.05.2012. Høgsterett slo fast at naturleg språkforståing tydar at det ikkje er landing før luftfartøyet har kome i kontakt med bakken. Unnataket er når fartøyet står like over bakken for å handtere personar og eller materiell, jf. pkt. 8.2.1 i rundskriv T-1/96 .

3.7 Bruk av motorfartøy på vassdrag

Kommunen kan med bakgrunn i lokal forskrift, gje løyve til å bruke motorfartøy på innsjøar mindre enn 2 km² når særlege grunnar ligg føre, jf. § 5 første ledd i forskrifta til motorferdslelova. Vaksdal kommune har ikkje ei slik forskrift.

Kommunen kan ved enkeltvedtak gje løyve til bruk av motorfartøy med elektrisk motor på innsjøar mindre enn 2 km², jf. § 5 tredje ledd i motorferdslelova. Her skal det takast omyn til innsjøen som levestad for viltartar og fuglar, spesielt hekkeområde.

3.8 Elektriske sykklar

Elektriske sykklar kan nyttast i utmark, jf. definisjon i forskrifta om motorferdsle § 2a første ledd.

Kommunen kan etter § 2a andre ledd, avrense eller forby bruk av elektriske sykklar i heile eller delar av utmarka gjennom lokal forskrift. Vaksdal kommune har ikkje ei slik forskrift.

3.9 Persontransport

I følgje Rundskriv T-1/96 sin omtale av forskrift om motorferdsle §§ 4 og 6, er hovudregelen at det ved transport av materiell, utstyr og liknande, til eller frå hytter, ikkje kan gjevast løyve til vanleg persontransport. Unnataket er dersom transporten let seg kombinere med varetransport, og ikkje fører til ekstra køyring. Kommunen vil leggje dette til grunn i si vurdering av aktuell søknadar. Ut over dette vert det vise til lovverket sine reglar om transport som involverer personar i ulike situasjonar.

3.10 Funksjonshemming

Personar med nedsett funksjonsevne som søker om løyve til motorferdsle etter § 5 bokstav

b i forskrifta, skal få løyve når lovfesta vilkår og behov er til stade. Det kan krevast legeattest, og kommunen kan setje vilkår for val av trasé.

Ved unnatak, når vilkåra etter § 6 i forskrifta er til stade, kan funksjons-/rørslehemma som viser til eit *“særleg behov”*, få løyve til motorferdsel i utmark (gjeld ikkje vanleg turkøyring).

Rørslehemma som ønskjer å nytte helikopter til stader dei er sterkt knytt til, bør få landingsløyve etter forskrifta § 6. Vilkåret er at aktiviteten ikkje utgjer rein turkøyring, og at søkjar ikkje er i stand til å ta seg fram sjølv. Slike søknadar skal handsamast av folkevalgte organ, og må sendast inn i god tid.

3.11 Formell mynde - delegasjon

Handsaming av søknadar om motorferdsle i utmark skal til kvar tid handsamast etter kommunen sitt gjeldande delegasjonsreglement. Dagens reglement delegerer ansvar til administrasjonen, ved kommunedirektør. Det er ikkje skild mellom ulike saker, ut over føringar som lovverket gjev.

Kommunen vil ut frå type saker og erfaringar, vurdere dellegasjonspraksisen.

3.12 Informasjon, oppsyn og handheving

Vaksdal kommune har ansvar for å informere om grunnlaget for motorferdsle i utmark.

Kontroll med at motorferdslelova, inkludert handheving, ligg hos politiet og Statens naturoppsyn. Kommunen kan gjennomføre kontrollar.

Brot på regelverket kan etter § 12 i Lov om motorferdsle i utmark og vassdrag føre til bøter.